KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 16.7.2021 r.
COM(2021) 394 final

2021/0217 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej we Wspólnym Komitecie EOG w odniesieniu do zmiany Protokołu 31 do Porozumienia EOG w sprawie współpracy w konkretnych dziedzinach poza czterema swobodami

(Linia budżetowa PA 13 17 01 – Działanie przygotowawcze w zakresie badań nad obronnością)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

UZASADNIENIE

1. PRZEDMIOT WNIOSKU

Niniejszy wniosek dotyczy decyzji ustalającej stanowisko, które ma być zajęte w imieniu Unii we Wspólnym Komitecie EOG w związku z planowanym przyjęciem decyzji Wspólnego Komitetu dotyczącej zmiany protokołu 31 do Porozumienia EOG w sprawie współpracy w konkretnych dziedzinach poza czterema swobodami

2. KONTEKST WNIOSKU

2.1. Porozumienie EOG

Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym („Porozumienie EOG") gwarantuje obywatelom i podmiotom gospodarczym EOG równe prawa i obowiązki w ramach rynku wewnętrznego. Porozumienie przewiduje objęcie prawodawstwem UE dotyczącym czterech swobód wszystkich 30 państw EOG, a mianowicie państw członkowskich UE, Norwegii, Islandii i Liechtensteinu. Ponadto Porozumienie EOG obejmuje współpracę w innych ważnych dziedzinach, takich jak badania i rozwój, kształcenie, polityka społeczna, środowisko, ochrona konsumentów, turystyka i kultura, zwanych wspólnie „działaniami wspierającymi i politykami horyzontalnymi". Porozumienie weszło w życie z dniem 1 stycznia 1994 r. Unia Europejska wraz z jej państwami członkowskimi jest stroną Porozumienia.

2.2. Wspólny Komitet EOG

Za zarządzanie Porozumieniem EOG odpowiada Wspólny Komitet EOG. Jest to forum wymiany poglądów dotyczących funkcjonowania Porozumienia EOG. Jego decyzje podejmowane są w drodze konsensusu. Zgodnie z Traktatem z Lizbony odpowiedzialność za koordynację spraw dotyczących EOG po stronie UE spoczywa na Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych.

2.3. Planowany akt Wspólnego Komitetu EOG

Oczekuje się, że Wspólny Komitet EOG przyjmie decyzję Wspólnego Komitetu EOG („planowany akt") dotyczący zmian protokołu 31 do Porozumienia EOG w sprawie współpracy w konkretnych dziedzinach poza czterema swobodami.

Celem planowanego aktu jest umożliwienie państwom Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) należącym do EOG dalszego uczestnictwa w działaniu przygotowawczym Unii w zakresie badań nad obronnością (dalej „działanie przygotowawcze") w roku budżetowym 2021.

Działanie przygotowawcze zrealizowano w latach 2017–2019, i jedynie w tym okresie środki na zobowiązania mogły zostać zapisane w budżecie Unii. Zobowiązania prawne z poprzednich lat w ramach działania przygotowawczego nie zostały jednak jeszcze uregulowane. Z tego powodu państwa EOG–EFTA powinny nadal uczestniczyć w programie.

Z uwagi na fakt, że Liechtenstein i Islandia nie wyraziły zainteresowania uczestnictwem w tym działaniu przygotowawczym, projekt decyzji Wspólnego Komitetu EOG dotyczy jedynie Norwegii.

Planowany akt będzie wiążący dla stron zgodnie z art. 103 i 104 Porozumienia EOG.

3. STANOWISKO, JAKIE MA BYĆ ZAJĘTE W IMIENIU UNII

ESDZ we współpracy ze służbami Komisji przedkłada projekt decyzji Wspólnego Komitetu EOG do przyjęcia przez Radę jako stanowisko Unii. ESDZ ma nadzieję, że będzie mogła przedstawić stanowisko Unii Wspólnemu Komitetowi EOG w najbliższym możliwym terminie.

Treść i charakter projektu załączonej decyzji Wspólnego Komitetu EOG wykraczają poza to, co można uznać za zwykłe dostosowania techniczne w rozumieniu rozporządzenia Rady nr 2894/94. Rada powinna zatem ustalić stanowisko Unii.

Art. 78 Porozumienia EOG stanowi, że umawiające się strony wzmacniają i poszerzają współpracę w ramach działań UE w dziedzinie badań i rozwoju technologii.

Norwegia uczestniczyła już w działaniu przygotowawczym w zakresie badań nad obronnością w poprzednich latach (2017–2019), w trakcie których zaciągnięto środki na zobowiązania, i będzie nadal w nim uczestniczyć aż do wyczerpania wszystkich środków na płatności. Ponadto Norwegia już w 2014 r. (i) zawarła umowę o współpracy z Europejską Agencją Obrony, a (ii) powiązana dyrektywa w sprawie zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (2009/81/WE) została uwzględniona w Porozumieniu EOG.

Zgodnie z unijną polityką budżetową jakiekolwiek uczestnictwo w działaniach UE może mieć miejsce jedynie w przypadku, gdy wpłacony zostanie odpowiedni wkład finansowy. Płatność może jednak nastąpić dopiero po przyjęciu niniejszego projektu decyzji Rady oraz przedstawieniu państwom EOG–EFTA wezwania UE do wniesienia środków, ustanowionego przez Komisję Europejską.

W związku z tym, w celu uzupełnienia luki w finansowaniu w okresie od 1 stycznia 2021 r. do otrzymania odpowiedniej płatności, projekt decyzji Wspólnego Komitetu stosuje się z mocą wsteczną od 1 stycznia 2021 r. Stosowanie z mocą wsteczną nie ma wpływu na prawa i obowiązki zainteresowanych podmiotów i nie narusza zasady uzasadnionych oczekiwań.

Załączonej decyzji Wspólnego Komitetu towarzyszy jednostronne oświadczenie państw EOG–EFTA, w którym stwierdza się, że decyzja rozszerza współpracę między umawiającymi się stronami w celu dalszego uczestnictwa państw EOG–EFTA w działaniu przygotowawczym Unii w zakresie badań nad obronnością. Państwa EOG–EFTA przyjmują do wiadomości, że kwestie obronności nie są objęte zakresem Porozumienia EOG, a zatem przyjęcie niniejszej decyzji nie rozszerza zakresu Porozumienia EOG w celu włączenia do niego kwestii obronności wykraczających poza udział państw EOG–EFTA w tym działaniu przygotowawczym. Państwa EOG–EFTA podkreślają również, że Islandia i Liechtenstein nie uczestniczą w tym działaniu przygotowawczym ani nie wnoszą wkładu finansowego w to działanie.

4. PODSTAWA PRAWNA

4.1. Proceduralna podstawa prawna

4.1.1. Zasady

Art. 218 ust. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) określa tryb przyjmowania decyzji ustalających „stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego przez umowę, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki prawne, z wyjątkiem aktów uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy”.

Pojęcie „akty mające skutki prawne” obejmuje akty, które mają skutki prawne na mocy przepisów prawa międzynarodowego dotyczących danego organu. Obejmuje ono ponadto instrumenty, które nie są wiążące na mocy prawa międzynarodowego, ale mogą „w sposób decydujący wywrzeć wpływ na treść przepisów przyjętych przez prawodawcę Unii”[1].

4.1.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Wspólny Komitet EOG jest organem utworzonym przez umowę, a mianowicie Porozumienie EOG. Akt, który ma zostać przyjęty przez Wspólny Komitet EOG, stanowi akt mający skutki prawne. Planowany akt będzie wiążący na mocy prawa międzynarodowego zgodnie z art. 103 i 104 Porozumienia EOG.

Planowany akt nie uzupełnia ani nie zmienia ram instytucjonalnych umowy. W związku z tym proceduralną podstawą prawną proponowanej decyzji jest art. 218 ust. 9 TFUE w związku z art. 1 ust. 3 rozporządzenia Rady nr 2894/94 w sprawie uzgodnień dotyczących stosowania Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

4.2. Materialna podstawa prawna

4.2.1. Zasady

Materialna podstawa prawna decyzji przyjętej w trybie art. 218 ust. 9 TFUE jest uzależniona głównie od celu i treści planowanego aktu, którego dotyczy stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii. Jeżeli planowany akt ma dwojaki cel lub dwa elementy składowe, a jeden z tych celów lub elementów da się określić jako główny, zaś drugi ma jedynie poboczny charakter, decyzja przyjęta w trybie art. 218 ust. 9 TFUE musi mieć jedną materialną podstawę prawną, a mianowicie podstawę, której wymaga główny lub dominujący cel lub element składowy.

Jeżeli planowany akt ma jednocześnie wiele celów lub elementów składowych, które są nierozerwalnie powiązane, a żaden nie ma charakteru pobocznego w stosunku do pozostałych, materialna podstawa prawna decyzji przyjętej w trybie art. 218 ust. 9 TFUE musi – na zasadzie wyjątku – obejmować różne, odpowiadające tym celom i elementom podstawy prawne.

4.2.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Planowany akt służy osiągnięciu celów i obejmuje elementy z dziedziny zabezpieczenia społecznego i przekazywania uprawnień. Materialna podstawa prawna odpowiada podstawie prawnej tego działania przygotowawczego, tj. art. 58 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 („rozporządzenie finansowe”)[2].

4.3. Wniosek

Podstawą prawną proponowanej decyzji powinien być art. 58 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046[3] w związku z art. 218 ust. 9 TFUE i art. 1 ust. 3 rozporządzenia Rady nr 2894/94 w sprawie uzgodnień dotyczących stosowania Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

[1] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 7 października 2014 r., Niemcy/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, pkt 61.

[2] Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1

[3] Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1

5. WPŁYW NA BUDŻET

Norwegia wnosi wkład finansowy do linii budżetowej PA 13 17 01: „Działanie przygotowawcze w zakresie badań nad obronnością”. Dokładna kwota zostanie określona po przyjęciu niniejszej decyzji Rady.

6. PUBLIKACJA PLANOWANEGO AKTU

Ponieważ akt Wspólnego Komitetu EOG zmieni protokół 31 do Porozumienia EOG w sprawie współpracy w konkretnych dziedzinach poza czterema swobodami, po przyjęciu należy go opublikować w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

2021/0217 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej we Wspólnym Komitecie EOG w odniesieniu do zmiany Protokołu 31 do Porozumienia EOG w sprawie współpracy w konkretnych dziedzinach poza czterema swobodami

(Linia budżetowa PA 13 17 01 – Działanie przygotowawcze w zakresie badań nad obronnością)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 218 ust. 9,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2894/94 z dnia 28 listopada 1994 r. w sprawie uzgodnień dotyczących stosowania Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym[4], w szczególności jego art. 1 ust. 3,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) 1296/2013, (UE) 1301/2013, (UE) 1303/2013, (UE) 1304/2013, (UE) 1309/2013, (UE) 1316/2013 (UE) 223/2014 i (UE) 283/2014 oraz decyzję 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012[5], w szczególności jego art. 58 ust. 2 lit. b),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym[6] („Porozumienie EOG”) weszło w życie dnia 1 stycznia 1994 r.

(2) Zgodnie z art. 98 Porozumienia EOG Wspólny Komitet EOG może podjąć decyzję o zmianie, między innymi, protokołu 31 do Porozumienia EOG.

(3) Protokół 31 do Porozumienia EOG zawiera postanowienia dotyczące współpracy w konkretnych dziedzinach poza czterema swobodami.

(4) Państwa EOG–EFTA w dalszym ciągu będą uczestniczyły w działaniach Unii związanych z linią budżetową PA 13 17 01 (Działanie przygotowawcze w zakresie badań nad obronnością), włączoną do budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2021.

[4] Dz.U. L 305 z 30.11.1994, s. 6.
[5] Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1
[6] Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 3.

(5) Należy zatem zmienić protokół 31 do Porozumienia EOG, aby umożliwić kontynuowanie rozszerzonej współpracy od dnia 1 stycznia 2021 r.

(6) Stanowisko Unii w ramach Wspólnego Komitetu EOG powinno zatem być oparte na dołączonym projekcie decyzji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii w ramach Wspólnego Komitetu EOG odnośnie do zaproponowanej zmiany protokołu 31 do Porozumienia EOG w sprawie współpracy w konkretnych dziedzinach poza czterema swobodami, oparte jest na projekcie decyzji Wspólnego Komitetu EOG dołączonym do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący